

Закон о конфискацији имовине и о извршењу конфискације (пречишћени текст)

*Закон је објављен у "Службеном листу ФНРЈ", бр.
61/46, 74/46, 105/46. Види: чл. 19. тач. 10) Уводног
закона - 11/51-165.*

Члан 1.

Конфискација имовине у смислу овог закона јесте принудно одузимање без накнаде у корист државе целокупне имовине (потпуна конфискација) или тачно одређеног дела имовине (делимична конфискација) физичког или правног лица.

Имовином физичког лица сматра се имовина која је његова лична својина или која је његов удео у заједничкој имовини са другим лицима. Под имовином разумеју се и сва имовинска права.

Конфискацију могу изрећи само државни органи који су за то законом овлашћени и само у случајевима који су предвиђени законом.

Члан 2.

Државни орган који покреће поступак по делима и у случајевима за које закон предвиђа конфискацију прибавиће податке о целокупној имовини лица против којег се тај поступак покреће и доставиће их државном органу надлежном за доношење одлуке о конфискацији.

При доношењу одлуке о конфискацији узете се у обзир сви подаци о имовини лица против којег се одлука доноси.

Ако су утврди да осуђени нема уопште имовине или да његова имовина, која би имала бити конфискована, незнатно прелази онај део имовине који се по чл. 4 овог закона изузима од конфискације, суд неће изрећи казну конфискације, што ће се у самој пресуди навести.

Члан 3.

Може се конфисковати само имовина оног лица против којег је донета на закону основана одлука о конфискацији, ма у чему се та имовина састојала.

Члан 4.

Од конфискације се изузимају: 1) лични предмети и предмети кућанства који су неопходни за живот осуђеног и његове уже породице, као одело, рубље, обућа, посуђе, намештај; 2) оруђа сваке врсте која су осуђеноме неопходна за обављање личног занатског рада или другог самосталног или полусамосталног занимања, ако осуђеник није судском одлуком лишен права да обавља такав рад и занимање; 3) окућје, минимум земљишног поседа и живог и мртвог инвентара са зградама за становање и привреду, неопходним осуђеноме и његовој ужој породици за одржавање ситног сељачког газдинства без употребе туђе радне снаге; 4) храна и огрев за личну употребу осуђенога и његове уже породице за четири месеца; 5) новчана свота за осуђенога и сваког члана његове уже породице, која не може прећи просечну тромесечну надницу радника у односном месту.

У случају конфискације куће у граду у којој станује осуђени са ужом породицом, обезбедиће се осуђеноме и његовој породици стан неопходан за живот било у конфискованој било у некој другој кући.

Приликом одређивања имовине која се у смислу овог члана има оставити осуђеноме и његовој ужој породици, суд ће узимати у обзир околности сваког

појединог случаја и месне привредне услове. Имовина која се остави ужој породици има се сразмерно пренети на све њене чланове.

Под ужом породицом, у смислу овог закона, подразумевају се брачни друг и деца осуђенога, ако живе с њим у заједничком домаћинству.

Прописи ст. 1. тач. 1. тач. 1. 3. 4. и 5. и ст. 1. овог члана примењиваће се и на остала лица која је осуђени дужан издржавати, а која немају других средстава за живот.

Члан 5.

Конфискована имовина прелази у државну својину са својом активом и пасивом.

За обавезе осуђенога чија је имовина конфискована држава одговара до висине вредности конфисковане имовине, и то само ако су те обавезе настале пре извршења дела.

Ако је изречена делимична конфискација, држава одговара за такве обавезе осуђенога сразмерно вредности конфисковане имовине.

Суд који спроводи конфискацију позваће повериоце осуђенога, објавом одлуке на судској табли по чл. 15 став други овог закона, да пријаве суду своја потраживања у року од 15 дана по овој објави. Овакав позив суд ће и посебно упутити познатим му хипотекарним повериоцима и најближим му пословним јединицама државних кредитних предузећа, која могу своја потраживања пријавити и до завршетка поступка намирења поверилаца. Поверилац који не пријави суду своје потраживање у одређеном року може тражити остварење свог права редовним поступком у року од године дана по наведеној објави.

У случају где је спровођење конфискације обављено по чл. 17. Закона о конфискацији и о извршењу конфискације од 9. јула 1945. године односно где су повериоци у смислу чл. 7. истог закона позвани преко службеног листа да пријаве своја потраживања, поверилац који није пријавио суду своје потраживање у одређеном року може тражити остварење свог права редовним поступком до 1. априла 1947. године.

Члан 6.

У случајевима обуставе поступка о конфискацији, правоснажне ослобађајуће пресуде или поништења одлуке о конфискацији, конфискована имовина мора бити враћена власнику. Ако није могуће враћање саме имовине накнадиће му се њена вредност у новцу.

Исплата се врши из прихода од конфискованих и ликвидираних имовина. Ближе одредбе о томе прописаће правилником Министар финансија ФНРЈ.

Члан 7.

Ако је изречена казна делимичне конфискације, суд мора у пресуди тачно и подробно означити имовину која се има конфисковати а не само да назначи величину дела (половна, трећина итд.) или само вредност без назначења предмета.

Члан 8.

Правоснажном пресудом којом је изречена конфискација држава стиче право својине на конфискованој имовини као и остала имовинска права која су обухваћена конфискацијом.

Члан 9.

Ништавне су правне радње лица осуђеног на конфискацију које су извршене за време поступка по делима и случајевима за које закон предвиђа конфискацију и услед којих је конфискација осујећена или отежана. Исто тако ништавне су и правне радње таквог лица које су извршене пре покретања овог поступка у намери да се конфискација осујети или отежа. Сматра се да је таква намера постојала, уколико се не докаже противно.

Члан 10.

Секвестрација у смислу овог закона јесте привремено одузимање управе над целокупном имовином или делом имовине лица за које постоји основана претпоставка да ће против њега бити изречена конфискација и преношење те управе на државни орган надлежан за управу народном имовином, у циљу обезбеђења имовинских интереса државе.

Секвестрација престаје правоснажним окончањем поступка по делима и случајевима за које закон предвиђа конфискацију.

Члан 11.

Јавни тужиоци, Државна и земаљске комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача и државни органи надлежни за управу народном имовином, пре покретања или у току поступка по делима и случајевима за које закон предвиђа конфискацију, могу захтевати секвестрацију односно забрану отуђења и оптерећења и друга средства обезбеђења на имовини за коју постоји опасност уништења, отуђења, оптерећења, оштећења или умањења њене вредности.

Захтев за секвестрацију односно друга средства обезбеђења подноси се оном суду пред којим је покренут или треба да буде покренут кривични поступак противу власника имовине на којој се тражи обезбеђење. Овај суд има донети одлуку о таквом захтеву у року од три дана након примљеног захтева.

За време трајања секвестрације трећа лица могу остваривати своја права на секвестрираној имовини само са пристанком надлежног органа за управу народном имовином.

Члан 12.

Прописи овог закона о конфискацији и њеном спровођењу сходно ће се примењивати и на секвестрацију и остала средства обезбеђења.

При спровођењу одлуке о секвестрацији или другом средству обезбеђења суд ће водити рачуна да се обезбеди издржавање лицима наведеним у чл. 4. ст. 4. и 5. овог закона.

Члан 13.

Конфискација имовине спроводи се само на основу правоснажне одлуке суда или другог државног органа који је на то законом овлашћен.

Члан 14.

Правоснажна одлука о конфискацији одмах ће се доставити ради извршења среском суду надлежном за спровођење конфискације, осуђеноме односно његовом стараоцу, надлежном државном органу за управу народном имовином, месном народном одбору и надлежном јавном тужиоцу.

За спровођење конфискације надлежан је онај срески суд на чијем се подручју налази конфискована имовина.

Ако се имовина налази на подручју више средских судова, сваки ће средски суд спровести конфискацију на свом подручју.
Поступак спровођења конфискације хитан је.

Члан 15.

По пријему правоснажне одлуке о конфискацији средски суд одредиће свог изасланика који ће извршити попис имовине чија се конфискација има спровести, а уједно ће одредити дан, време и место пописа.

Своју одлуку о томе суд ће доставити осуђеноме или његовом стараоцу, надлежном државном органу за управу народном имовином и месном народном одбору, и објавиће је на судској табли.

Члан 16.

Осуђенога који је у затвору или изван земље може заступати у поступку спровођења конфискације један члан његове уже породице, односно пуномоћник којег овај или осуђени одреди, а у случају да овога нема суд ће по службеној дужности одредити стараоца.

Члан 17.

Чим се отпочне поступак спровођења конфискације, суд ће по службеној дужности или на предлог надлежног државног органа за управу народном имовином или јавног тужиоца предузети све потребне мере ради обезбеђења те имовне од уништења, пропадања, квара, оштећења и умањења њене вредности.

Члан 18.

Судски изасланик почиње спровођење конфискације на лицу места пописом и проценом имовине, која се има поближе означити, уз сарадњу једног члана месног народног одбора, а по потреби и проценитеља.

Процена имовине врши се према њеној вредности на дан пописа.

Кад се ради о непокретностима, судски изасланик у канцеларији месног народног одбора, а на лицу места ако се иначе не могу тачно установити и означити непокретности, проглашује да је пописом спроведена њихова конфискација и то уноси у записник.

Кад се ради о покретностима, судски изасланик запечатиће просторије у којима се налазе и на улазним вратима истаћи ће објаву о спроведеној конфискацији и о забрани располагања конфискованим покретностима, док ће у запечаћеним просторијама на зид истаћи списак пописаних ствари које се у њима налазе.

Ако са осуђеним у истим просторијама станују и друга лица па стога није могуће просторије затворити и запечатити судски ће изасланик на сваки конфисковани предмет залепити цедуљу са службеним печатом у знак спроведене конфискације, као и на зиду један примерак укупног пописа. У том случају судски изасланик, ако није могућно конфисковане ствари одмах однети, предаће конфисковане ствари на чување најстаријем укућанину или другом подесном лицу.

Ако из било којих разлога није могуће поступити по одредбама из предња два става, судски изасланик обезбедиће пописану покретну имовину на најподеснији начин.

Записник о спроведеној конфискацији потписује судски изасланик, члан месног народног одбора који је присуствовао попису и процени, присутни претставник државног органа надлежног за управу народном имовином,

проценитељ уколико га је било и осуђени, а ако није присутан онда један присутни пунолетни његов укућанин, првенствено члан његове породице, односно пуномоћник или старалац.

Члан 19.

Суд који спроводи конфискацију известиће о резултату спроведеног поступка суд односно орган државне управе, који је донео одлуку о конфискацији.

Члан 20.

Приликом спровођења конфискације могу трећа лица истицати излучне захтеве у погледу конфисковане имовине. Ове захтеве судски изасланик укратко ће унети у записник, али он не може о њима одлучивати.

Тамо где на имовини која се конфискује постоји право удовичког уживања и право девојачког удомљења и издржавања та ће се права сматрати као стварна права и њих је судски изасланик дужан унети у записник као таква и као излучни захтев.

Члан 21.

О излучним захтевима из претходног члана који се ставе у току спровођења конфискације или у року од осам дана по спроведеној конфискацији суд који спроводи конфискацију одлучиће након спроведеног поступка пресудом у што краћем року.

Против ове пресуде може се у року од осам дана од њеног уручења изјавити жалба окружном суду, чија је пресуда правоснажна.

Ако се не стави излучни захтев у року прописаном ставом 1. овог члана, може се то учинити у редовном поступку у року од године дана по спроведеној конфискацији.

Члан 22.

Ако у току спровођења конфискације и у року од осам дана по спроведеној конфискацији не буде стављен никакав излучни захтев, суд који спроводи конфискацију предаће у посед конфисковану имовину државном органу који је надлежан да њом управља, а у погледу непокретности извршиће у јавним књигама и пренос односних права на државу.

Члан 23.

Ако то изискује природа и значај имовине на коју се односи поступак конфискације, суд ће сам или на предлог надлежног државног органа још у почетку тог поступка одредити подесно лице, које ће том имовином привремено управљати до коначне судске одлуке о конфискацији, односно до коначне предаје конфисковане имовине државном органу надлежном да њом управља.

Члан 24.

Конфискованом имовином управља државни орган који је за то надлежан према посебним прописима.

Члан 25.

Државни органи који нису надлежни да управљају конфискованом имовином не могу ни у току поступка конфискације ни после преласка конфисковане имовине у својину државе узимати на употребу ништа од те имовине без претходног одобрења државног органа надлежног да њом управља, а овај може таква одобрења давати само према постојећим прописима.

Члан 26.

Уколико је при спроведеној конфискацији пре ступања на снагу овог закона поступљен противно чл. 4. овог закона, срески суд, на захтев осуђеног, чланова његове уже породице или лица које је осуђени дужан издржавати, донеће одлуку о односним исправкама и ту ће одлуку спровести.

Против одлуке среског суда има места жалби окружном суду чија је одлука правоснажна.

Захтеви из ст. 1. овог члана могу се стављати у року од шест месеци по ступању на снагу овог закона.

Члан 27.

- брисан -

Члан 28.

- брисан -

Члан 29.

- брисан -

Члан 30.

Трошкови спровођења конфискације, секвестрације и осталих обезбеђења по овом закону или на терет имовине која се конфискује, секвестрира и обезбеђује.

Прелазна наређења

Члан 31.

Срески судови дужни су најдаље до 1. октобра 1946. поднети савезном Министарству правосуђа преко министарства правосуђа народне републике извештај о свом целокупном извршеном раду по чл. 28. Закона о конфискацији имовине и о извршењу конфискације од 9. јуна 1945. године, и то по оним предметима за које су им до дана ступања на снагу овог закона срески народни одбори и војни судови и команде доставили податке прописане истим чланом наведеног закона. Несвршене предмете, као и предмете примљене од среских народних одбора и војних судова и команди после 6. августа 1945. године довршиће и решаваће срески судови по ванпарничном поступку.

Против одлука среског суда, донетих по претходном ставу, има места жалби окружном суду у року од 3 дана од уручене одлуке.

Члан 32.

Срески судови који су поступали по чл. 30. Закона о конфискацији имовине и о извршењу конфискације од 9. јуна 1945. године дужни су о свом целокупном извршеном раду по том члану поднети извештај савезном Министарству

правосуђа преко министарства правосуђа народне републике најдаље до 1. октобра 1946. године. Првостепене комисије које су поступале по чл. 30. Закона о конфискацији имовине и о извршењу конфискације од 9. јуна 1945. године предаће несвршене предмете који се код њих још налазе среским судовима надлежним према месту где се имовина налази. Ове предмете, као и предмете које им доставе срески народни одбор, судови ће довршити по ванпарничном поступку.

Против одлуке среског суда донете по претходном ставу има места жалби окружном суду.

Другостепене комисије предаће све недовршене предмете надлежном окружном суду.

Члан 33.

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у "Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије".